

Izhaja
vsak mesec enkrat.

—

Uredništvo in uprav-
ništvo je v Sodni
uici št. 4.

MOJ DOM

Oglase se računa po
posebnem ceniku.

Tiska tiskarna Makso
Nrovatin v Ljubljani.

Odgovorni urednik:
Ivan Prelih.

Glasilo Pokrajinske zveze društev hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani.

Štev. 12.

Ljubljana, 31. decembra 1925.

Leto V.

Leto 1925.

Ko je leta 1924 centralna vlada v Beogradu neopravičeno in nepostavno podaljšala stari stanovanjski zakon z znano ministrsko naredbo, smo bili hišni posestniki opravičeno razburjeni, se čutili krivično oškodovane, kar smo dali v odgovor vladi v ostrih resolucijah. Vlada je upoštevala naše pritožbe ter predložila narodni skupščini v odobrenje stanovanjski zakon, ki je prinesel mnogo olajšav in ki naj bo zadnji stanovanjski zakon v naši državi. Nismo vsega pridobili z novim zakonom v letu 1925, vendar moramo nepristransko ugotoviti, da se je v tem letu za posestnike obrnilo na boljše ter da bo v letu 1926. odpravljeno popolnoma jerobstvo nad našim premoženjem. V pretečenem letu smo marsikaj preperečili, da se ni izvedlo na našo škodo in koncem leta smo dosegli izdatne davčne olajšave. Vse to pa se je doseglo samo po naši organizaciji s skupnim delom. Nekako trdneje stopamo v prihodnje leto z zavestjo, da bomo z močnim in odločnim nastopom dosegli izdatne nove olajšave v davčnih zadevah in da nam prihodnje leto doprinese popolno osvoboditev naše lastnine.

Velika gospodarska kriza leži nad Slovenijo, ki mora dajati povod, da se združimo vsi gospodarski krogi v glavno fronto proti previsokim davčnim bremenom, proti zapostavljenju naše pokrajine pred drugimi v naši državi. Pretečeno leto pa je pokazalo veliko moč slovenskih gospodarskih organizacij, kar naj pomeni nov pričetek gospodarskega dela in napredka v naši Sloveniji. Leto 1926 mora veljati neustrašenemu skupnemu boju za izenačenje davkov v naši državi in s tem bojem gremo mi v novo leto. Prirejali bomo shode, intervenirali povsod, da se končno davčne dolžnosti med državljane enako porazdele. Kdor nas bo podpiral, bo veljal za našega prijatelja in zaščitnika, kdor bo proti nam ali nas oviral, proti temu bomo znali nastopiti in tudi povedati kdo je krivec, če bi sedanji davčni sistem še nadalje obveljal, kar pa bi pomenilo popoln gospodarski propad naše Slovenije, ki gotovo ni zadnja v naši državi, zaradi česar zasluži tudi posebno upoštevanje in jednake pravice.

Ob koncu leta izrekamo vsem zvestim prijateljem naše organizacije in naročnikom »Mojega doma« najprisrčnejše čestitke za apelom na nadaljno naklonjenost in z zagotovilom, da bomo skupne interese hišne posesti povsod zagovarjali, če nam ostanejo naročniki in člani tudi nadalje zvesti. Veden in neustrašen nastop za upravičene zahteve našega stanu, energični boj proti vsem tlačiteljem najsihodo te ali one vrste, ostane vodilno geslo za leto 1926. Naj nas hišni posestniki v naših stremljenjih podpirajo in v tem smislu jim za novo leto kličemo: pokoneu za nadaljno varstvo in kočno sigurno zmago!

Uredništvo »Mojega Doma«.

Veliki uspehi naše organizacije.

Težko smo sprejeli zadnji stanovanjski zakon, ko nas je že večina pričakovala popolno prostost, toda po razglasitvi zakona smo bili trdno uverjeni, sedaj je do 1. novembra 1925 časa dovolj, da se zadeve medsebojno uredimo in da bo takrat lahko nastopila že tako težko pričakovana odprava zaščite najemnikov. Da bi pa kedo v tem času hotel stanovanjski zakon nam na škodo spremeniti, to smo najmanj pričakovali, zlasti ne od ministrstva financ, ki ima največji interes pri odpravi stanovanjskega zakona z ozirom na višjo davčno moč in na kredit, ki ga uživajo v veliko večji meri države, ki nimajo stanovanjskega zakona. Pa kar naenkrat pride poročilo, da je ministrstvo financ stavilo predlog za dvanajstine za mesece december - marec da se s posebnim členom zaščitijo vsi državni uradi, katere se v člen 12 zakona sprejmejo kot ekonomsko slabeje, tako, da se bo za državne urade plačevala samo 6-kratna najemnina kot za največje reveže in da se državam uradom ne bo smelo odpovedovati, kot ekonomsko slabejim. Torej ne samo državni uradniki, temveč država sama naj bo ekonomsko slabeja in naj jim razen ogromno visokih davkov, hišni posestniki plačujejo še državne urade za njih pisarne. Bila je res velika nevarnost, da se ta predlog uzakoni, s čemur bi bilo oškodovanih ogromno hišnih posestnikov, zlasti v Sloveniji. Pa naša dobro čuječa organizacija je za vladno namero kmalu izvedela in s skupnim nastopom se nam je posrečilo, da je propadel predlog, ki ga je hotelo nam v škodo izvesti finančno ministrstvo. Če bi ne bili mi pritiskali in protestirali, da bi bili danes že zaščiteni vsi državni uradi, kakor so to naznanjevali že po raznih okrožnicah.

Dasiravno smo hišni posestniki z zadnjim stanovanjskim zakonom dosegli znatno povišanje najemnin, vendar se je več hišnih posestnikov težko odločilo povišati najemnine z utemeljitvijo, da posestniku od povišanja malo ostane, ker znaša hišno najemninski davek z dokladami zlasti v Ljubljani tako visoko svoto, da ima hišni posestnik od povišanja prav malo preostanka. V pravnem oziru se je z novim stan. zakonom obrnilo mnogo na bolje, najemnine pa so se znatno povišale. Vsem onim posestnikom, zlasti ljubljanskim, ki so imeli pomisleke proti povišanju najemnin radi previsokega hišno najemninskega davka, smo zagotavljali, da ne bomo prej mirovali in poduzeli vse mogoče korake, da se bo hišna najmarina tudi v Ljubljani znižala in dokler ne bo mogoče doseči večjega znižanja, da se vsaj zjednači s hišno najemninskim davkom v ostali Sloveniji. To zjednačenje hišno najemninskega davka za Ljubljano se je našemu društvu posrečilo uspeli v zadnjih proračunskih dvanajstinah s sklepom Narodne skupščine, da se hišno najemninski davek zniža v Ljubljani od 20 na 12% t. j. kolikor je določen za ostalo Slovenijo. Ker se bodo s tem primerno zmanjšali tudi vsi državni pribitki, se bo

hišno najemninski davek s pribitki samo za državo znižal od 63.8 na 41.76, torej za celih 22 odstotkov, t. j. da bo hišni posestnik od vsakih 100 Din plačal 22 Din manj davka z dokladami. — Ker pa upamo, da bo tudi občina ljubljanska pustila dose-danje 35 odstotno občinsko doklado, kar bo pomenilo znižanje za 3 odstotke, bo skupna manjša obremenitev znesla za hišne posestnike 25 odstotkov od 100 Din najemnine. Od 10.000 Din letne najemnine bode plačati 2.500 Din manj davka, kar vže nekaj pomeni za znižanje. Če bi hišni posestniki vedeli, koliko truda, dela in potov, kar seveda je vse združeno z velikimi stroški, in znali prav ceniti, potem bi našo organizacijo še bolj podpirali in delali na to, da bi ne bilo nobenega hišnega posestnika v Sloveniji, ki bi se ne zavedal svoje dolžnosti in postal član našega društva ali Zveze. Vedno se ugovarja, da se premalo doseže in da vsi shodi ne bodo imeli nobenega pomena, toda v tem pogledu smo mi trdni, ne omahujemo in če je položaj najslabši gremo z velikim navdušenjem na delo, kakor smo napravili pri zadnjih dvanajstinah, ko smo dosegli navedeno znižanje. Ko je naše društvo videlo, da se hoče vse stare davke tudi v prihodnjem letu obdržati, poslalo je našega predsednika v Beograd, ki je od začetka tudi imel malo upanja, da doseže kaj uspeha. Toda ni takoj odnehal, poskušal je na vse strani in končno je pridobil vse merodajne faktorje, zlasti g. finančnega ministra za to, da je odobril predlog za zjednačenje hišno najemninskega davka za Ljubljano z davkom iz ostale Slovenije. Pa če bi hišni posestniki ne bili prirejali protestnih shodov, ne imeli svojega društva, pa bi tudi v prihodnjem letu plačevali ogromen hišno najemninski davek, ki bo od 1. januarja 1926 znižan, kakor je že opisano. Da društvo hišnih posestnikov krije svoje izredne stroške, obrnilo se je z okrožnico na boljše situirane posestnike za prostovoljni prispevek in večina se jih je že temu odzvala. Kdor še tega ni storil ali kdor uvidi res pravo delo naše organizacije naj s primer-nim zneskom takoj podpre naše društvo, da gremo naprej na delo in v boj za nadaljno znižanje davkov in odpravo stanovanjskega zakona.

Kakor že večkrat omenjeno, so v nekaterih krajih in občinah avtonomne doklade mnogo previsoke, radi česar se dogajajo slučajni, da hišnemu posestniku od najemnine ničesar ne ostane, temveč mora še doplačevati. Da se take visoke avtonomne doklade zakonito prepreči, smo v zadnjih dvanajstinah dosegli določilo, da občinske doklade na hišno najemninski davek ne smejo obsegati več kakor 100 odstotkov, na okrajne doklade pa ne več kot 200 odstotkov, torej v nobenem slučaju ne več kakor 300 odstotkov. — Tudi to je uspeh naše organizacije. — Invalidski davek se ne bode predpisoval od 1. I. 1926. dalje od dohodnine, če davčni zavezanec od svojih dohodkov plačuje vže kak drug direktni davek (hišni, obrtni, zemljiški da-

vek). Zamudne obresti so se znižale od 12 na 8 odstotkov. Hišni posestniki ljubljanski, kakor tudi iz ostale Slovenije naj iz našega delovanja razvidijo, kako velik pomen ima naša organizacija in kak bi bil njih položaj, če bi ne imeli svojega središča, katero povsod zastopa njih koristi. Vsakega hišnega posestnika je dolžnost, da nas podpira, ter da ne uničuje našega nadaljnjega dela. Vsi moramo gledati na to, da ne ostane noben hišni posestnik izven naše organizacije.

Naša organizacija in finančna delegacija.

Razen stanovanjskega zakona in s temi v zvezi stoječimi uradi imajo naše organizacije največ posla s finančno upravo, kar je tem naravnije, ko je hišno-najemninski davek v Sloveniji na celem svetu najvišji, na drugi strani pa naša finančna uprava najstrožje na to pazi, da se davčni zakoni in predpisi do pičice spolnjujejo, kar ne moremo trditi o finančnih oblastih v drugih pokrajinah naše države. Več je tudi slučajev, da posamezni davčni uradi zakon prestrogo ali pa na škodo posestnikom - davkoplačevalcem tolmačijo, radi tega moramo večkrat ustno ali pismeno pri finančnih upravah posredovati.

V zadnjem času smo se na delegacijo min. financ v Ljubljani obrnili z vlogami radi napačnega postopanja nekaterih davčnih uradov, ko so zahtevali od posestnikov vplačilo vseh zapadlih davkov, drugače jim niso hoteli dati potrdila za stanovanjsko sodišče v smislu čl. 26 stanov. zakona. Delegacija ministrstva financ je v tem pogledu podrejene urade primerno podučila in nedostatke odpravila. Nadalje smo se obrnili z dvema vlogama na navedeno oblast radi pomanjklivo sestavljenih opozoritvenih položnic, ki so nepregledne, površno in nepravočasno izgotavljajo ter dostavljajo, končno smo tudi opozorili delegacijo, da so davčni zaostanki nastali radi nepravočasnega predpisa hišne najmarine in dohodnine in zahtevali, da se enkrat za vselej v tem pogledu napravi red in davki pravočasno predpisujejo, ne pa šele leta in leta nazaj. Delegacija je obe naši vlogi upoštevala ter nam sporočila, da strogo pazi in deluje na to, da se neprijetni zaostanki odpravijo in delo spravi v kurentni tek. Posestniki naj iz tega poročila razvidijo, da naša organizacija zasleduje prav vse interesne zadeve in poseže povsod vmes, kjer se ji zdi to primerno in da nas merodajna oblastva upoštevajo kot veliko močno organizacijo. Na hišnih posestnikih je, da našo moč krepijo.

Seja delegatov Pokrajinske zveze društev hišnih posestnikov

se je vršila dne 23. oktobra 1925 popoldne v restavracijskih prostorih hotela »Union« v Ljubljani z ozirom na isti dan dopoldne vršeči se protestni shod vseh gospodarskih organizacij v Sloveniji. Kakor na protestni shod dopoldne, tako so tudi popoldne na sejo naše Zveze prišli zastopniki skoro vseh naših društev, izostalo je kakor ponavadi najbližje društvo, kar moramo z obžalovanjem ugotoviti in opozoriti, da morajo v sedanjem kritičnem času delovati prav vsa društva, če hočejo vršiti svojo dolžnost in doseči namen, v kateri je bilo društvo ustanovljeno. Skušali si bomo pri pomoči, da bode tudi to društvo, katerega ne imenujemo, razvilo dolžno delavnost odnosno bo funkcionarje, ki nimajo pravega zanimanja za stanovanjski interes, treba nadomestiti z agilnejšimi odborniki. Sejo

je vodil predsednik Frelih, ki je po ugotovitvi sklepčnosti in pozdravu poročal o dopoldanskem lepo vspelem protestnem shodu in o resolucijah, ki so bile napravljene dogovorno z našo zvezo, od katere je izšla tudi incijativa za shod. V prvi vrsti moramo gledati, da dosežemo znižanje hišno-najemninskega davka in pa ureditev dohodninske lestvice. Ker pa ni samo državni hišno-najemninski davek, temveč tudi razne avtonomne doklade, vzrok previsoke obremenitve hišne posesti, se je obrniti na oba velika župana in na finančno delegacijo, da absolutno ne odobrijo višjih kakor 50 odstotnih občinskih in enakih okrajnih doklad, če pa je le mogoče, pa naj se občinska in okrajna doklada na hišno-najemninski davek popolnoma črta. K temu pozivu se je odzvalo že več občin in okrajev, kar je zabeležiti kot uspeh naše organizacije. Obširneje k temu govori dr. Pipuš iz Maribora in drugi zastopniki, nakar se sklene poziv velikima županstvom in občinskim odborom, da strogo pazijo na dovolitev avtonomnih doklad. Zlasti je to treba napraviti glede cestnih doklad, ki so v nekaterih odborih neprimerno visoke.

Predsednik poroča nadalje, da vlada namerava potom dvanajstin zaščititi državne urade, da bi se ne smelo najemnine povisati več kakor šestkratno in prostorov ne odpovedati. Poduzamejo se vsi koraki v Beogradu, da se vladna namera ne proizvede.

Nato pride v razpravo cenitev hiš, ko se radi stanovanjskega zakona upoštevajo prenizke najemnine, s čemur se ne doseže prava vrednost hiš in se radi tega prodajajo pod cenilno vrednostjo, s čemur trpi denarni kredit, posestniki pa ogromno materialno škodo. Izvoli se poseben pododbor, ki natanko prouči in se potem obrne potom zveze na nadsodišče v Ljubljani glede ureditve te zadeve. Treba je tudi urediti cenitev pri požaru, ko se večkrat v škodo posestnikom, škoda prenizko ceni odnosno vzame previsoko vrednost ostalega nezgorenega poslopja. Sedanje prenizko cenitev utemeljuje obširneje in stvarno predsednik Glaser iz Maribora.

Glavni Savez v Beogradu je poslal na odobrenje pravila Hipotekarne banke hišnih posestnikov prošnjo, da bi se podpisovale tudi v Sloveniji delnice. — G. Rebek iz Celja predlaga, da naj Zveza jugoslovanskih hranilnic dobi kapital iz inozemstva, ki naj ga potem dovoljuje posestnikom po primerno nizkih obrestih. V Sloveniji je zadostno poskrbljeno za banke in druge denarne zavode in ker so se začele obresti za posojila zniževati, ni upanja, da bi zavod, katere sedež naj bi bil v Beogradu, zamogel pri nas uspešno procvitati. Vprašanje lastnega denarnega zavoda za enkrat ni nujno in je treba to vprašanje šele proučevati pri tem pa se ozirati na to, da bi se pozneje ustanovil lastni denarni zavod na združni podlagi ali pa bi skušale dobiti naše organizacije zadosten upliv pri kakem denarnem zavodu. Že na kongresu v Zagrebu se je pokazalo, da bi bilo z ustanovitvijo skupnega denarnega zavoda za vso državo velike težave in da bi kazalo ustanoviti denarne zavode v manjšem obsegu za posamezne pokrajine. Prosimo naše naročnike in somišljenike, da naj nam podajo glede denarnega zavoda svoja mnenja, ker se bo to vprašanje ponovno reševalo na prihodnjem kongresu v Ljubljani.

Razpravljali so se na seji še razni važni predlogi, katere ima sedaj predsedstvo proučiti in na prihodnji seji poročati. Ob 6. uri je predsednik Frelih zaključil sejo s pozivom na smotreno daljno gospodarsko delo.

Dr. Jos. R—i.

Kako sodi višje stanovanjsko sodišče po novem stan. zakonu.

Stanovanjski zakon z dne 15. maja 1925 je v splošnem zelo pomanjkljiv. V neštetih primerih se da novi stan. zakon razlagati na več načinov in celo na take, ki bi jejo zdravi pameti v obraz. Povrh poslujejo nekatera stanov. sodišča I. stopnje zelo površno. Hišne posestnike, ki so prisiljeni obračati se na stanov. sodišča, čeprav prej pregledajo stan. zakon, razočarajo, ne samo posamič, odločbe stanov. sodišč. Zato je prav in potrebno, da pojasnimo stališče zadnje instance t. j. višjega stanov. sodišča v Zagrebu, ki razsoja v stanovanjskih stvareh končno veljavno tudi za Slovenijo, za danes samo v nekaterih vprašanjih. Hišni posestniki bodo na ta način vsaj izvedeli pri čem da so, in bodo vedeli tudi, če imajo upanje, da bo imela pritožba zoper sodbo I. stopnje, ki posestniku ni ugodila, vspeh ali ne. V bodoče bomo večkrat poročali o judikaturi višjega stanov. sodišča.

1. *Od kedaj gre hišnemu lastniku najemnina po novem stanov. zakonu?* Višje stanovanjsko sodišče za Slovenijo v Zagrebu priznava pri zaščitenih najemnikih hišnemu lastniku novo najemnino po stan. zakonu z dne 15. maja 1925 t. j. šestkratni (12 ali 9 kratni) zesek v dinarjih tiste čiste najemnine, ki se je plačevala za stanovanje meseca julija 1914, le takrat, če se ni hišni lastnik izrečno drugače domenil z najemnikom. Ako je hišni lastnik sprejel potem, ko je stopil novi stan. zakon v veljavo, staro najemnino brez vsakih pridržkov, smatra višje stanov. sodišče, da je hišni lastnik molče odobril staro najemnino za dotični zapadli obrok in mu za to ne gre nova najemnina od 15. maja 1925. Če pa je hišni lastnik vzel od najemnika 1. maja t. l. staro najemnino le samo na račun, priznava višje stanov. sodišče novo najemnino že od 15. maja t. l. dalje. Tudi če se obrne hišni lastnik n. pr. šele decembra 1925 s tožbo za zvišanje najemnine na stanov. sodišče, pa je jemal od maja t. l. dalje najemnino le na račun, priznava višje stanov. sodišče novo najemnino od 15. maja 1925 dalje. Ako pa je hišni lastnik molče odobril najemnino s tem, da ni zahteval od najemnika nove najemnine in je staro molče prejel, potem se prizna hišnemu lastniku nova najemnina šele od prihodnjega plačilnega roka, torej od prihodnjega kvartala ali prihodnjega meseca (kakor se pač najemnina plačuje).

2. *Kakšno najemnino določi višje stanov. sodišče.* Višje stanovanjsko sodišče določi vedno le čisto najemnino t. j. najemnino brez doklad (gostaščine, vodarine, prispevka za razsvetljavo dimnika, praznenje greznice itd.) Tozadevno je praksa višjega stanov. sodišča stalna. Če je opravičena je drugo vprašanje, toda dokler ne bo novih zakonitih predpisov, se tu praksa ne bo izpremenila. O višini doklad ima sedaj določati redno sodišče ob enem, ko se vtožuje pri rednem sodišču plačilo po stanovanjskem sodišču določene čiste najemnine.

3. *Kedaj se smatra odpovedni razlog radi žalitve hišnega lastnika ali njegovih odraslih domačinov za podan?* Stanovanjski zakon navaja v členu 10, točka f) kot odpovedni razlog, če najemniki ali njegovi odrasli domačini razžalijo čast ali poškodujejo telo lastniku ali njegovim domačinom. Ne omenja pa ničesar, kedaj (t. j. v katerem času) naj bi bile žalitve ali poškodbe prizadejane. Po našem mnenju je vpoštevati vse take slučaje, ki so se pripetili po nastopu novega stanovanjskega zakona t. j. po 15. maju 1925, ako jih ni lastnik najemniku izrečno odpustil. Kajti žalitve in poškodbe je

novi stanovanj. zakon uveljavil kot odpovedni razlog, prejšnji stan. zakon pa ne. Nekatera stan. sodišča I. stopnje pa stoje na stališču, da je vpoštovati le take žalitve, in telesne poškodbe, ki so bile prizadejane 6 tednov pred vložitvijo tožbe pri stan. sodišču. Višje stanov. sodišče sicer ne stoji izrečno na tem stališču ter smatra tozadevni odpovedni razlog za podan, če so tudi žalitve in poškodbe starejše kot 6 tednov, če je razmerje med lastnikom in najemnikom iz teh razlogov še vedno nevzdržno, vendar pa se ozira, če le mogoče na mnenje I. instance, češ da se ta o dejanskem položaju lažje prepriča. Za to je previdno, da lastnik najemniku kmalu po žalitvah ali telesni poškodbi odpove in ne čaka, da preteko celi meseci, ker bi se sicer utegnulo pripetiti, da bi bila odpoved zavrnjena. Če je torej najemnik ali njegovi odrasli domačini (žalitive otrok se ne vpoštevajo) ali njegove domačine in mu gospodar ne misli odpustiti ter se ga hoče iznebiti, naj torej vložijo vsaj v par tednih tožbo za odpoved ter seveda navede že v tožbi priče, ki jih mora seveda sam pripeljati tudi k razpravi, ker stan. sodišče prič sploh ne vabi samo.

Mednarodni kongres hišne lastnine v Barceloni.

Preko Pariza smo prejeli od predsednika Zveze hišne lastnine za Španjolsko in od predsednika sindikalne komore v Barceloni uradno vabilo na mednarodni kongres, ki se ima vršiti v tem mestu o priliki svečane otvoritve velikanske sijajne palače, ki jo je zgradila tamošnja sindikalna komora hišne posesti.

Tej otvoritveni svečanosti in za njo sledečem internacionalnem kongresu hišne lastnine bodo prisostvovali ne samo delegati vseh strokovnih zvez, marveč tudi najvišji zastopniki naroda, pred vsem člani vlade; kongres bode počastil tudi kralj sam s svojo navzočnostjo.

Tako bodo torej pri tej priliki zopet enodušno zborovale sindikalne komore in zveze hišne lastnine in to v mestu Barceloni, ki je znano svetu kot sedež revolucionarnega socijalizma.

Četudi se temu vabilu zaradi daljave in nepremagljivih ovir izmed naših druživenikov najbrže nihče ne bo mogel odzvati, vendar je objavljamo v dokaz, kako se že po vsem kulturnem svetu vzdiguje odpor proti ogrožanju zasebne, zlasti hišne lastnine.

—ih.

Mali posestnik.

Uvidevši, da s potekom prejšnjega stanovanjskega zakona posestniki nismo zamogli doseči popolne svobode, smo skušali upoštevati vsaj kolikor mogoče hitro likvidacijo stanovanjskega vprašanja. Likvidacijo izvršiti pa je mogoče le na ta način, da se kolikor mogoče veliko število prostorov in posameznih stanov kakor oseb izvzame od zaščite po stanovanjskem zakonu. Naravno je, da so s stanovanjskim zakonom najbolj prizadeti mali hišni posestniki, ki stanovanjsko omejitev najtežje prenašajo ter da se je v zakonu treba posebno nanje ozirati. Ko je kazalo, da za male posestnike v novem zakonu ne bo nobenih posebnih izjem, je naša organizacija iz Slovenije stavila ministrstvu za socijalno politiko predlog, da se hiše do treh stanovanj izvzamejo popolnoma od zaščite po stanovanjskem zakonu. Ministru smo pri tem povdarjali, da mora kot zaščitnik socijalne politike imeti socijalen čut zlasti za male posestnike, ki so večinoma največji reveži. Končno je minister pristal na to, da se je

sprejela v stanovanjski zakon člen 2 pod točko 9 določba, da je od omejitve po stanovanjskem zakonu izvzeto eno stanovanje v taki hiši malega posestnika, ki ima razen lastnikovega stanovanja največ še 2 stanovanj, če nima lastnik razen hiše še druge imovine. Pokojnina in plača se po tem predpisu ne smatrata za imovino.

Kdor ima torej hišo dveh stanovanj in v enem gospodar sam prebiva, a nima drugega premoženja in dohodkov kakor plačo ali penzijo, je mali posestnik v smislu navedenega člena in lahko z drugim stanovanjem prosto razpolaga, to se reče, da lahko najemniku stanovanje odpove in je odda komur hoče ali pa lahko zase obdrži. Kateri takih posestnikov pa ima hišo treh stanovanj, potem je razen gospodarjevega stanovanja še jedno od ostalih dveh izven zaščite. Katero stanovanje se da gospodarju na prosto razpolago, to odloča in oceni v smislu člena 2 točka 9 stan. prav. stanovanjsko sodišče I. stopnje. Stanovanjski zakon sicer ni imel tega določila in je pravilnik šel tukaj preko zakona, ki je vzel hišnemu lastniku pravico, da sam izbere, s katerim stanovanjem hoče prosto razpolagati. S to določitvijo se je hišnemu posestniku nepostavno odvzelo to, da prosto izbira kateremu najemniku stanovanje odpove.

Kako je postopati malemu hišnemu posestniku, da se mu da eno stanovanje na prosto razpolaganje? Da prihranimo takemu posestniku nepotrebne stroške in pota in da ga obvarujemo napačnih informacij, pojasnjujemo sledeče:

Najprvo je vložiti na stanovanjsko sodišče I. stopnje s 25 Din kolekovano prošnjo, da stanovanjsko sodišče v smislu člena 2-9 določi in oceni, katero stanovanje se mu da na prosto razpolago. Odpovedi se morajo vršiti prvenstveno onemu, ki ima manjšo rodbino in ekonomsko močnejšemu. V prošnji je navesti vsa stanovanja in sobe kakor tudi imena in poklice ter rodbinske razmere najemnikov t. j. število rodbinskih članov itd. Gospodar pri tem lahko predlaga, katerega najemnika smatra za ekonomsko močnejšega, torej tistega, kateremu naj se stanovanje odvzame. Lastnikove dohodke in premoženjske razmere je v prošnji natanko opisati. Pri tem omenjamo, da se vrta pri hiši nikakor ne more smatrati za kako posebno imovino in da tudi kako drugo malo zemljišče, ki ne donša nobenih pravih dohodkov, ne more biti vzrok, da bi se posestniku odrekla pravica do razpolaganja enega stanovanja. Tudi visokost plače ali penzije ne pride v poštev. Kdor pa ima seveda kako obrt ali trgovino ali večje posestvo, od katerih ima glavni vir za življenje, taki ne bo dosegel lastnost malega posestnika. Če ima kdo vilo v vrtom in sicer druge razmere odgovarjajo zakonu, potem je ta brez dvoma mali posestnik. Beseda vila ne pomeni vendar nekaj drugega, kakor manjšo stanovanjsko hišo. V tem pogledu se je nekaterim hišnim posestnikom zgodila krivica, ker se jim je radi tega odrekla pravica malega posestnika, ker slučajno posedujejo vilo v vrtom. Če bi stanovanjsko sodišče I. stopnje odreklo pravico malega posestnika, potem naj se vsekakor napravi pritožba na višje stanovanjsko sodišče v Zagrebu.

Z užitvijo prošnje za ocenitev malega posestnika je priložiti potrdilo v plačanih davkih za pretečeno leto in vsaj v Ljubljani tudi takso po členu 76 stan. zakona in sicer za stanovanje 1 sobe 30 Din, 2 sobi 60 Din, itd. Teh taks ne zahtevajo vsa stanovanjska sodišča, pač pa ljubljansko in ker drugače prošnje ne rešijo in ker slednje brez plačila takse prošnje ne reši, ne preostaja drugega, kakor takso plačati. Ker pa je dvomljivo, če je ta zahteva ljubljanskega stan. sodišča pravilna, smo napravili radi tega pritožbo.

Ko stanovanjsko sodišče oceni in prizna prosto razpolaganje malemu posestniku, potem mora dotični posestnik prizadetemu najemniku stanovanje sodnijsko odpovedati na 6 mesecev, a vedno za postavno določene selilne roke. Če bi najemnik tudi pri sodišču ugovarjal odpovedi, potem se bo vršila pri sodišču razprava, a najemnikova prošnja nikakor ne bo imela uspeha in bo moral najemnik plačati sodne stroške. Če bi kateri posestnik še ne bil na jasnem naj se obrne ustno ali pismeno na našo pisarno, katera poskrbi tudi vse dotične prošnje.

Iz naših organizacij.

Kamnik. Dne 27. decembra 1925 ob 10. uri se je vršil v veliki dvorani Kamniškega doma dobro obiskan protestni shod, proti neznosnim davčnim bremenom v Sloveniji.

Shod je sklicalo društvo hišnih posestnikov z vsemi drugimi pridobitnimi organizacijami kamniškega okraja.

Zborovalce je pozdravil predsednik društva hišnih posestnikov g. dr. Ivo Šubelj, na kar se je izvolil predsednikom zborovanja g. Ant. Stergar, načelnik gremija trgovcev za kamniški politični okraj, ter dal besedo g. Frelihu iz Ljubljane, kateri je orisal neznosne krivice, ki se gode Sloveniji z okrutnim davčnim sistemom.

Z napeto pazljivostjo so poslušalci sledili govornikovim izvajanjem. Saj je marsikdo doživel sam neverjeten slučaj pogrešnega razlaganja nesrečnih zakonov o davkih, taksah in pristojbinah. Vsi sloji davkoplačevalcev so se mogli prepričati, kako je res v interesu vseh, da glede gospodarskih vprašanj vsi zastopniki Slovencev v skupščini nastopajo v enotni fronti, kadar se gre za spremembo današnjega davčnega sistema, ki duši in davi, onemogoča, da naravnost uničuje gospodarsko življenje v Sloveniji.

Zborovalci so enoglasno sprejeli tozadevno resolucijo v 12 točkah, katera se je odposlala na merodajna mesta.

Sklenila se je nadalje resolucija glede kamniškega cestnega odbora, kateremu dolguje država še na prispevkih iz pobranih doklad »bivših deželnih cestnih doklad« od l. 1922 dalje Din 404.433, katero vsoto bodo morali davkoplačevalci kamniškega okraja plačati s 380% nimi dokladami, če ne bo država plačala v najkrajšem času dolžne vsote.

Resolucija pozivlja cestni odbor, da naj nastopi s tožbo proti državi na izplačilo dolžne vsote.

K besedi se oglašil tudi g. poslanec Janez Strcin, kateri riše položaj v državi; kako se izstiskajo iz Slovenije krvavi žulji, dočim se v Beogradu naravnost razsipa z denarjem, štedi pa tam, kjer je najmanj umestno.

Splošno ogorčenje je bilo zaključek zborovanja z vzkliki, da tako ne more iti naprej, da se davkoplačevalci ne puste izmozgati do skrajnosti, ko že itak propadajo vsi brez izjeme!

Zagorje. V nedeljo, dne 8. nov. 1925 se je vršil v Zagorju ob Savi protestni shod posestnikov iz Zagorja in sosednih občin proti previsokim davkom. Kljub najslabšemu vremenu in takrat vršči se zapri-segi vojakov je bila udeležba posestnikov na shodu tako velika, da so bili vsi prostori g. T. Kopriveca popolnoma zasedeni.

Na skodu je poročal obširno in temeljito o raznih davčnih sistemih v naši državi Zvezni predsednik g. Frelih iz Ljubljane, ki je v številkah dokazal, kako visoka je obremenitev davkoplačevalcev v Sloveniji v primeri z onimi v drugih po-

krajinah in ki ni zlasti v nobeni primeri z davki v Srbiji. Obširneje je razlagal hišno-najemninski in dohodninski davek, od katerih je prvi v Srbiji zelo minimalen, drugega pa niti ne poznajo. Zahteval je izenačenje davkov in ker ni upanja, da bi bila davčna reforma v kratkem izvedena, pa vsaj olajšave in spremembe lestvice pri dohodnini in znižanje hišno-najemninskega davka, ki naj znaša za vso državo 8 do 10 odstotkov brez bivših deželnih doklad, ki so sedaj državi pribitek.

Navzoči zborovalci so sledili izvajanju poročevalca z največjim zanimanjem, delali ogorčene medklice ter se posamezni oglasili tudi k besedi. Od navzočih je bila podana zahteva, da za pravi pregled ne zadostuje samo davčna knjižica, temveč zahtevajo odločno zopetno napravo plačilnih nalogov, ki so se odpravili na predlog ljubljanske finančne delegacije brez pravega vzroka, za kar še do danes ni mogla navesti tehtnega razloga. Opravičeno so davkoplačevalci poudarjali, če moramo v Sloveniji že plačati najvišje davke, naj nam ne dela naša delegacija neprilik s tem, da nam jemlje to, kar nam je neobhodno potrebno in kar nam je z zakonom zajamčeno. Slovenski davkoplačevalci smo prišli tako daleč, da smo v materialnem oziru na najslabšem, ko plačujemo največje davke, v pravnem oziru pa najbolj zapostavljeni. Davkoplačevalci so izjavljali, da naj bo že konec tega zapostavljanja po naši delegaciji.

Nato se je razvila debata o raznih domačih davčnih zadevah, ker so zarubljeni skoraj vse obrtniki in drugi davkoplačevalci in je bilo zadnjih sklicanih 32 javnih dražb! Davkoplačevalci obupujejo nad davčnim vijakom in izjavljajo, da jim preti

Trboveljski premog, drva, koks, angleški premog, šlezijske brikete dobavlja „ILIRIJA“, LJUBLJANA
Kralja Petra trg 8. Telefon 220.
Plačilo tudi na obroke.

pogin in katastrofa, ki zna imeti nedogledne posledice za vso Slovenijo in državo. Z velikim odobrenjem in navdušenjem so se sprejele predlagane resolucije, ki odgovarjajo onim ljubljanskega velikega protestnega zbora, spopolnjene z nekaterimi drugimi zahtevami. Navzoči zborovalci so videli potrebo skupnega nastopa, da vztrajajo skupno v obrambi svojih pravic in domov, kar izvojujejo najlažje v stanovski organizaciji, radi česar so sklenili, da ustanove za Zagorje in sosedne občine društvo posestnikov..

Razno.

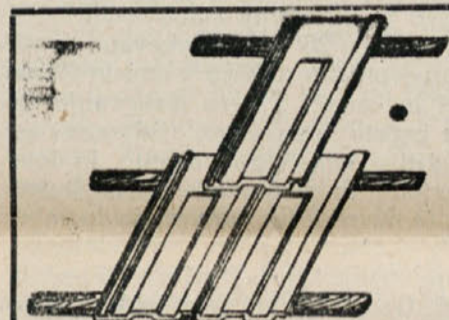
Pisarna Prvega društva hišnih posestnikov v Ljubljani in Pokrajinske zveze društev hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani se nahaja od 1. januarja 1926 v Salendrovi ulici št. 6-II. Informacije se dobe od 9.—10. in 4.—6. ure popoldne. V soboto popoldne se ne uraduje. Upamo, da bodo s tem hišni posestniki zadovoljni, zlasti oni z dežele, ko bodo sedaj lahko svoj posel opravili tudi dopoldne.

Zakasnitev »Mojega Doma«. Radi posebnega štrajka v tiskarni, se je današnja številka »Mojega Doma« nepričakovano zakasnela, kar naj blagovolijo naročniki oprostiti.

Občinske doklade na hišno najemninski davek. Naši pozivi v »Mojem domu« in protestni shodi so imeli uspeh, da več

občin: kakor Jesenice, Koroška Bela, Sevnica, Rajhenburg, Celje okolica in nekateri cestni odbori za hiš. najem. davek niso naložili nobenih občinskih doklad. — Hvala jim, ker so uvideli, kaj se godi hišnim posestnikom s previsokim hišno-najemninskim davkom. Občina Moste pa je sklenila pobirati samo 20% mesto prejšnjih 80% občinske doklade na hišno-najemninski davek, kar je velik napredek. Druge občine pa so obdržale svoje prejšnje doklade, kakor Vič 100% in hišni posest. na Glincah, Rožni dolini bodo morali tudi v letu 1926. plačevati 12 Din občinske doklade od vsacih 100 Din najemnine. Kje so vendar bili naši Rožnodolci, da se niso nič zato pobrigali niti pri občinski seji ali pa vsaj vložili pritožbo proti temu sklepu. Potem bodo pa zopet zabavljali na našo organizacijo, da nič ne dosežemo, pri tem pa pridno izstopali iz našega društva, a sami se nič ne brigajo za svoje lastne interese. Kdo naj jim potem pomaga, če sami ničesar ne ukrenejo? — Pa vkljub temu se bomo potrudili, da višja nadzorovalna oblast občinskega sklepa ne potrdi, da s tem rešimo posestnike v tej občini previsoke obremenitve. Z ozirom na to skličemo v kratkem shod posestnikov za občino Vič.

Priče pri stan. sodiščih. Posestniki se opozarjajo da morajo na narok k obravnavi sami seboj pripeljati vse predlagane priče, ker jih sodišče samo ne vabi na obravnavo.

Miklošičeva cesta št. 13

Najtrpežnejše strešno kritje!

Združene opekarne, d. d. v Ljubljani
prej VIDIC-KNEZ, tovarne na Viču in na Brdu,
nudijo v poljubni množini, takoj dobavno, najhlijše preizkušene modele strešnikov, z eno ali dvema zarezama, kakor tudi bobrovcev (biber) in

zidno opeko

Stekleni strešnik je stalno v zalogi.

Na željo se pošjeta takoj popis in ponudba!

Telefon Interurb. št. 733.

Tehn. Ing.
dr. Miroslav Kasal

oblastveno poverjeni stavbeni inženir in mestni stavbenik.

Stavbeno podjetje in tehniška pisarna za visoke stavbe, arhitekturo, vodne, betonske in železobetonske zgradbe.

Ljubljana, Na Mirju.
Projektiranje ter izvršitev vseh stavb po najkulantnejših pogojih.

Lovro Pičman

Stavbeno in galanterijsko kleparstvo, kritje lesno-cementnih streh, prevzemajo se vsa v to stroko spadajoča dela koncesionirano vodovodno inštalacijsko podjetje, izvrševanje vsakovrstnih toplih kopalnih naprav. Napeljava strelovodov.

Ljubljana
Streliška ulica 29

Telefon št. 911.

Kavarna in gostilna
„LEON“

Ljubljana, Kolodvorska št. 29

se priporoča zlasti potnikom z dežele, ki prihajajo s prvim vlakom, oziroma odhajajo z večernim vlakom osobito lovčem in hribolazcem. — Izvrstna vina. — Izborna kuhinja. Prijetna zabava. Točna postrežba. Zmerne cene.

Z velespoštovanjem

Fani in Leon Pogačnik

Vodovodni instalater,
klepar in krovec

zaloga škric (strešnikov)

Teodor Korn

Ljubljana

Poljanska cesta številka 8

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Dunajska cesta (v lastni palači)

Ustanovljena 1900

Delniška glavica in rezervni zakladi okrog Din 60,000.000.

Čekovni rač. št. 10.509. — Brzjav. naslov: Banka Ljubljana. — Telef. št. 261, 413, 502, 503, 504.

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

Podružnice: Brežice, Celje, Črnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst, ter agencija Logatec.